

ЩОДО КОДИФІКАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

За останні декілька сторіч, беручи до уваги розвиток технічного прогресу, ми все більше з кожним роком спостерігаємо стрімке погіршення умов навколишнього середовища: природні катастрофи, які призвели до непоправних наслідків, антропогенна діяльність людства, нехтування принципами збереження навколишнього середовища і низька екологічна культура населення Землі – усе це шкодить нашому довкіллю. У ХХІ столітті ця проблема досягла свого піку: внаслідок величезних викидів у ґрунт та атмосферу знищуються цілі екосистеми, вимирають цілі види тварин і рослин, які історично існували до появи людства. Це лише один з прикладів того, в якому стані зараз знаходяться загальні екологічні параметри планети. Це напряму залежить як і від діяльності чи бездіяльності кожного індивіда окремо, так і в загальному від рівня реалізації державної екологічної політики та її нормативного регулювання.

Головний напрям державної екологічної політики України на період до 2020 р. визначає її завдання, до яких відноситься стабілізація і поліпшення стану довкілля та гарантування безпечного навколишнього природного середовища для життя й здоров'я населення. Їх реалізація можлива саме завдяки систематизованій кодифікації нормативних джерел екологічного права, розгляду екологічної політики як невід'ємної складової розвитку України та впровадженню екологічно збалансованої системи природоохористування. Кодифікація – це форма систематизації законодавства шляхом об'єднання нормативно-правових актів у єдиний логічний цілісний акт зі зміною їхнього змісту. В процесі усуваються застарілі правові акти, протиріччя в них, створюються нові правила поведінки, забезпечується їхня погодженість між собою, досягається чітка логічна послідовність у правовому регулюванні відповідного кола суспільних відносин [1, с. 26]. Кодифікація актів екологічного законодавства має на меті забезпечення прийняття нових законів, а також внесення змін у чинні Закони.

Перш за все велика частина екологічного законодавства в наш час потребує оновлення та редакції. Адже, по-перше, наша держава ступила на шлях Євроінтеграції, тому усе чинне законодавство переходить від застарілих пострадянських стандартів до європейських. По-друге, пам'ятаючи про процес гуманізації, необхідно створити низку законодавчих засад, які б не лише задовольняли екологічні інтереси держави, а й забезпечували гарантовану реалізацію і захист екологічних

прав людини і громадянина.

Неофіційно прийнято вважати, що прийняття і введення в чинність Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року заклало певні основи, засади подальшого розвитку екологічного законодавства, і саме на нього спирались законодавці при написанні законів, що стосуються навколишнього середовища [2, с. 546]. От тільки проблемою є те, що в Україні таких законів та підзаконних актів дуже багато, і певної систематизації для їх зручного використання та редагування немає.

Постановою Верховної Ради України від 5 березня 1998 затверджені Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Саме там вперше офіційно йшлося про створення і прийняття кодифікованого законодавчого акту у формі Екологічного кодексу України в майбутньому без визначення конкретного терміну його прийняття. Нажаль, це виявилось нездійсненою проблемою для нашої держави: хоч проектів такого кодексу не бракувало, але прийнятного варіанту так і не було підготовлено. Основних причин тут декілька. По-перше, не було створено належної робочої групи для опрацювання такого законопроекту. По-друге, не було вироблено концептуально ідей для проекту кодексу як кодифікованого акту.

Як і наприкінці ХХ століття, в наш час проблема кодифікації нікуди не зникла, і в еколого-правовій літературі також чітко встановлена думка, що кодифікація екологічного законодавства має на меті розробку і прийняття єдиного і кодифікованого акту у формі Екологічного кодексу України [3, с. 5]. Однак, деякі науковці стверджують, що доцільніше буде створити Кодекс Законів про довкілля, який і має завершити кодифікаційний процес в сфері регулювання екологічних суспільних відносин [4, с. 19].

Отже, зважаючи на стан природи в наш час, необхідність прийняття такого кодексу постала дуже гостро. Адже на міжнародному рівні уже існують основні напрями роботи сучасного екологічного законодавства – воно повинно реалізовуватись у повній екологізації господарської та підприємницької діяльності; посиленні впливу державних заходів, які мають спрямовуватись на забезпечення екологічної безпеки в країні, особливо це стосується законодавчих, які мають надати екополітиці в Україні чіткого системного характеру; активізувати діяльність усіх органів державної влади, органів місцевого самоврядування, відповідних громадських об'єднань, яка має бути максимально спрямована на підвищення як і екологічного добробуту навколишнього середовища, так і екологічної свідомості громадян. Законодавцям і науковцям залишається вирішити, як і в якій формі правильно реалізувати це. Тому питання кодифікації є досить дискусійним, адже стало зрозуміло, що Кодекс має бути, а от яким він має бути – це складне питання, яке в близькому

майбутньому знайде своє вирішення.

Список використаних джерел

1. Екологічне право України: підруч. / за ред. Каракаша І.І. – О. : Фенікс, 2012. – 788 с.
2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України – 1991. – № 41. – Ст. 546-547.
3. Шемшученко Ю. Актуальні проблеми кодифікації національного та міжнародного права // Право України. – 2011. – № 2 – С. 5-6.
4. Гетьман А. Методичні засади становлення правових основ охорони довкілля // Право України. – 2011. – № 2 – С. 18-19.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Чумаченко І.Є.